MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tas-16 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 6/2007

Kawża Nru: 21

Rikors Ġuramentat Nru: 6/07 JA.

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-8 ta' Jannar, 2007 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fid-29 ta' Lulju, 1995.

2. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-oħra li tista' mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa.

3. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

4. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

5. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ inkiseb billi l-kunsens intrabat ma' kondizzjoni li tirreferi għall-futur;

6. Illi l-kunsens tal-partijiet, għalkemm ma kinux interdetti jew morda b'moħħhom, ma kellhomx fiż-żmien li sar iż-żwieġ, ukoll minħabba raġuni temporanja, setgħat intelletwali jew ta' rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsens għaż-żwieġ.

7. Illi għalhekk l-imsemmi żwieġ huwa null skond it-termini ta' l-Artikolu 19 (1) (c) u/jew 19 (1) (d) u/jew 19 (1) (f) u/jew 19 (1) (g) u/jew 19 (1) (h).

Għaldaqstant l-esponenti jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex prevja kull dikjarazzjoni li hija meħtieġa skond il-liġi:-

1. tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn l-esponenti u l-intimata huwa null u bla effett.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut u bl-inġunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fil-11 ta’ Lulju, 2007 li permezz tagħha l-intimata esponiet bir-rispett:

1. Illi l-esponenti taqbel illi ż-żwieġ tagħhom kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ, ai termini ta’ l-Artikolu 19 (1) (d) tal-Kap. 255, liema tort huwa imputabbli fuq iż-żewġ partijiet ugwalment;

2. Illi l-esponenti taqbel illi l-kunsens tal-partijiet kien inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta’ xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ, ai termini ta’ l-Artikolu 19 (1) (f) tal-Kap. 255, liema tort huwa imputabbli fuq iż-żewġ partijiet;

3. Illi l-esponenti taqbel illi l-kunsens tal-partijiet kien marbut ma’ kondizzjoni li tirreferi għall-futur, ai termini ta’ l-Artikolu 19 (1) (g) tal-Kap. 255, liema tort huwa imputabbli fuq iż-żewġ partijiet.

4. Salv eċċezzjonijiet oħra.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tal-partijiet, ta’ William Delia u Mary Grace Delia.

Rat il-verbal tas-seduta tat-12 ta’ Ottubru, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1995 a bażi ta’ l-Artikolu 19 (1) (c), (d), (f), (g), (h) tal-Kapitlu 255 tal-Ligijiet ta’ Malta. Il-konvenuta taqbel ma’ dan.

Iżda, kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (c) – qerq dwar il-kwalita' tal-konvenuta;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – kunsens miksub bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew element essenzjali tiegħu;

19 (1) (g) – kunsens vizzjat minħabba kondizzjoni li tirreferi għall-futur;

19 (1) (h) – kunsens marbut ma' kondizzjoni fil-futur.

Mill-provi mressqa l-Qorti jidhrilha li dan iż-żwieġ falla kważi mill-ewwel u dan ġara għal diversi raġunijiet. Huwa evidenti n-nuqqas estrem ta' maturita' tal-partijiet eżistenti meta ngħata l-kunsens. Naturalment f'każ bħal dan il-Qorti trid tiġi konvinta sew. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża

Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*"

Kawżali ta' l-attur hija, fost oħrajn, in-nuqqas ta' diskrezzjoni. Kif imbagħad qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995). Madankollu hemm ukoll indikazzjoni li kif ġia' ingħad, il-partijiet baqgħu għaddejjin tul l-għerusija mingħajr ma ntebħu li ż-żwieġ ma seta' qatt jirnexxi bejniethom.

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Mid-deposizzjoni tal-partijiet il-Qorti għandha l-konvinzjoni li dan ġie ppruvat. Il-partijiet jaqblu per eżempju li ma riedx ikollhom tfal, iżda għalkemm meta huma kien ikollhom relazzjonijiet sesswali kienu joqgħodu attenti, finalment il-konvenuta ħarġet tqila minn ma' terza persuna. Għall-ewwel ikkonvinċiet lill-attur li t-tarbija kienet tiegħu iżda eventwalment ħarġet il-verita'. Dan il-fatt ma kienx sempliċi każ ta' adulterju waqt iż-żwieġ iżda konsistenti ma' l-attitudni tal-partijiet, speċjalment tal-konvenuta. Da parti tiegħu l-attur jammetti li hu ma riedx li jkollhom tfal u dan waħdu jikkostitwixxi raġuni għall-annullament (bħala esklużjoni pożittiva ta' element essenzjali taż-żwieġ), kif spjegat fis-sentenza Anna Galea vs John Walsh deċiża fit-30 ta' Marzu, 1994 mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, dak iż-żmien kompetenti biex tiddeċiedi dawn il-kawżi.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fid-29 ta' Lulju, 1995. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------